N° 113. 1862.

MIDDELBURGSCHE COURANT.

Zaturdag 20 September.

Editie van vrijdag avond 8 ure.

Middelburg 19 September.

Op dingsdag heeft in het hoofdkiesdistrikt Gorinchem de verkiezing plaats gehad van een lid voor de tweede kamer der staten-generaal, ten gevolge van het door jhr. mr. P. J. Elout van Soeterwoude als lid dier vergadering genomen ontslag. Uit de opening der stembussen op woensdag is gebleken dat er eene herstemming moet plaats hebben tusschen de heeren C. W. J. baron Boetselaar van Dubbeldam die 566 en W. A. Viruly Verbrugge die 544 stemmen op zich vereenigd heeft. De herstemming is bepaald op 30 dezer.

De kommissaris des konings in deze provincie heeft na afgelegd examen tot werkbaas van den 5en rang bij de kalamiteuse polders in deze provincie benoemd C. de Jonge Gz., thans tijdelijk werkbaas bij de polders Vliete en Nieuw Noord-Beveland, en den werkbaas van den 5en rang H. van der Dussen bevorderd tot den 4en rang.

De nederlandsche maatschappij tot indijking der op- en aanwassen in de Ooster-Schelde, gevestigd te Londen, heeft, naar men verzekert, de exploitatie van hare nieuwe polders onder Bath, voor een tijdvak van twintig jaren, toegewezen aan de heeren Jan van de Moer, baron de Caters en comp.

* Men schrijft ons uit 's Gravenhage van 17 september:

„De staatsbegrooting voor 1863, wier aanbieding eerstdaags verwacht *kan worden, is zeer hoog en beloopt, naar men verzekert*, tusschen de 94 en 95 millioen. Men moet hier echter van aftrekken 12 millioen voor de emancipatie in West-Indië en 10 millioen als bepaalden jaarlijkschen post voor het aanleggen van spoorwegen, en dan is de slotsom dat de eigenlijke begrooting een à anderhalf millioen minder is dan die van het afgeloopen jaar.

„Volgens loopende geruchten kunnen wij het met België nog altoos niet eens worden over den afkoop van den Scheldetol. Men wil, dat onze regering het 25-voudige van de jaarlijksche gemiddelde opbrengst van dien tol als afkoopsom *verlangt, en dat België dezen eisch veel te hoog vindt.*

„Omtrent een traktaat met Frankrijk is op dit oogenblik niets naders mede te deelen dan dat Frankrijk bij zijne eischen voorshands schijnt te volharden, zoo dat ook wij volharden moeten in 't weigeren. Er zou ten minste een geheele greep in ons belastingstelsel moeten gedaan worden, indien wij ons naar den zin van Frankrijk wilden schikken.

„*Ten slotte eene kleine, maar niet onbelangrijke* letterkundige mededeeling. Toen dr. W. R. baron van Hoëvell zijne benoeming tot lid van den raad van state aannam, gevoelde ieder dat hij zedelijk verpligt was de redaktie van het door hem geredigeerde tijdschrift voor Nederlandsch-Indië neder te leggen. De staatsambtenaar miste de vrijheid van oordeelvelling, die aan het lid der tweede kamer niet betwist kon worden. De eigenaardigheid der zaak bragt echter mede, dat het hoogst moeijelijk moest zijn den redakteur te vervangen. Wilde men het tijdschrift, dat zelfs door zijne politieke tegenstanders erkend wordt als eene onmisbare bron voor de kennis *van Indië, niet doen verbasteren of ten val brengen*, dan was er iemand noodig, die aan eene ontwijfelbare liberale gezindheid eene grondige kennis van de oostersche toestanden en een ruimen kring van relatiën paarde. De keuze was dus zeer beperkt in den kleinen kring van personen, die zich met de taak der redaktie èn konden èn wilden belasten. Het doet ons daarom genoegen, te kunnen berigten dat dezer *dagen alle bezwaren uit den weg zijn geruimd en de leiding* van het tijdschrift met 1 januarij aanstaande overgaat aan dr. P. Bleeker, die evenzeer op geleerd als op staatkundig gebied ten gunstigste aangeschreven staat."

* Uit Delft schrijft men ons, 17 dezer:

„Gisteren is alhier de negende algemeene vergadering der Nederlandsche Gustaaf-Adolf-vereeniging gehouden. Ruim twintig afgevaardigden of leden woonden haar bij. Zij werd ingeleid door een toespraak van den algemeenen voorzitter dr. Janssen, conservator aan 's rijks museum te Leiden. Uit het verslag van den *algemeenen sekretaris, den heer Maronier* te Leiden, bleek o. a. de voortdurend toenemende bloei der vereeniging, wier ontvangsten over dit jaar de som van f 5600 ongeveer bedroegen, met welke gelden verschillende gemeenten, zoo binnen als buitenslands, ondersteund werden.

„'s Avonds ten half zes ure is in de Oude kerk eene meeting gehouden, waarin verschillende sprekers optraden. De heer H. C. Rogge, predikant bij de remonstrantsche gereformeerde gemeente alhier, opende haar met gebed en met eene toespraak, in welke de spreker den aard en het doel der Gustaaf-Adolf-vereeniging schetste. Hierna zong de talrijke schare, die zich in het ruime kerkgebouw verdrong, zoo dat zelfs de voor de afgevaardigden open gehouden plaatsen ingenomen waren, gezang 156: 1, waarna de organist, de heer Klerk „de kerkelijke feest-ouverture, op het koraal van dr. Martin Luther: Een vaste burg enz., van Otto Nicolaï, voor orgel geschreven door F. Lizst," op een indrukwekkende wijze uitvoerde.

„Dr. L. W. E. Rauwenhoff, hoogleeraar te Leiden, betrad hierop het spreekgestoelte, en beval de vereeniging met aandrang aan, bovenal aan de delftenaren, die in hun midden zoo *menigvuldige en treffende geschiedkundige herinneringen* bezaten, herinneringen, welke hun levendige belangstelling voor de zaak des protestantismus, de zaak der vrijheid en der waarheid, moeten inboezemen. Na een orgel fantaisie van Hesse, door den heer Klerk, sprak de heer J. J. van Oosterzee van Rotterdam over Italië en het evangelie.

„Een orgel-kompositie van Niels Gade stemde de aanwezigen tot gebed en dankzegging, waarin zij voorgegaan werden door den heer J. C. Zaalberg van 's Gravenhage, die wegens het ver gevorderde uur van de spreekbeurt, door hem op zich genomen, afzag.

„Heerlijk klonk daarop *door de gewelven het* Halleluja, uit het oratorium De messias, van Händel, voor orgel geschreven door H. Enckhausen.

„De heer Haverkoon van Rijsewijk, predikant te Delft, eindigde met een dankzegging aan de aanwezigen en sprekers, kerkmeesters enz., enz.

„De kollekte heeft ruim f 100 bedragen."

* Een andere korrespondent schrijft ons over het zelfde onderwerp het volgende:

„Een overgroote schare was dingsdag avond in de Oude kerk vereenigd. De Delftsche courant had geannonceerd: „Gustaaf-Adolf-vereeniging. Godsdienstoefening of meeting." Ze had er een programma bijgevoegd van 't geen men zou hooren, waarlijk aller verleidelijkst, ook voor wien de Gustaaf-Adolf-vereeniging maar matig *interesseerde*. Als sprekers zouden optreden de remonstrantsche predikant alhier, Rogge, professor Rauwenhoff, Oosterzee, Zaalberg. En wien 't idee van veel welsprekends te zullen hooren nog koud mogt gelaten hebben, hij bleef niet thuis, nu hij wist dat de heer Klerk, de uitstekende organist der Oude kerk, 't zijne zou bijdragen tot de réussite van den avond.

„*U een verslag van al 't gesprokene te geven, zult ge niet* van mij vergen. 't Spreekt van zelf dat Gustaaf-Adolf's geschiedenis, de oprigting van het Verein, de stichting der vereeniging hier te lande, dat aard en doel der vereeniging, mededeelingen omtrent haar werken, opwekking om deel te nemen aan haar bemoeijingen den hoofdinhoud uitmaakten. Wat me bijzonder trof, was de geest van verdraagzaamheid de zucht om zonder eenige bitterheid, ja, met erkenning van haar goed regt van bestaan, over de roomsche kerk te spreken. Men wierp ver van zich de welligt door sommige gekoesterde meening, dat proselietenmakerij het doel des genootschaps *zou wezen. Men wilde het licht stellen op den kande*laar, maar den buurman niet lastig vallen, bleef hij liever in zijn duisternis. Men trachtte noodlijdende protestanten te ondersteunen, gemeenten op te rigten of in stand te houden te midden der roomsche bevolking, zoo wel hier als buitenslands. Men mogt er als zeker bewijs van zijn hoewel ijverig toch verdraagzaam protestantisme op wijzen, dat het Verein dit jaar vergaderd had te Neurenberg, in het katholieke Beijeren, dat daar staande de vergadering, de uitnoodiging van hoogerhand was gekomen om zich in de hoofdstad van het aartskatholieke Oostenrijk een volgend jaar te vereenigen.

„Zeer gepast wees professor R. de delftenaren op den grooten „Calvus et calvinista," eenen anderen Gustaaf-Adolf en grooter nog dan deze, „bij wiens graf ze, als 't ware, als wachters waren gesteld." Met de hem eigene levendigheid en welbespraaktheid gaf dr. van Oosterzee „mededeelingen" omtrent den religieusen toestand van Italië. Op de kaai van Genua, Genowa la superba, zagen we de met bijbels gevulde balen ontscheept, bestemd om door gansch Italië *gekolporteerd* te worden. Kolporteurs zagen we rondzwerven, wel niet in Rome, maar in de Romagna, trots mandementen der kardinalen. We hoorden van den florentijnschen professor, die den brief aan de Romeinen verklaart voor tien leerlingen. We hoorden van de waldenzen en de vrije evangelische gemeenten van De Sanctis, den welbekenden gewezen priester, van Mazarella, *den gewezen* advokaat, van een bezoek, dat spreker niet lang geleden in een der grootste kerken, ginds in 't land der zon en der kleuren, had gemaakt. Zou Italië ooit protestantsch worden? Er was weinig kans op. 't Protestantisme, vrucht van germaanschen bodem, was niet voor den zinnelijken italiaan. Maar evangelisch, er was reden genoeg om te hopen en te verwachten.

„Of de „meeting" veel nieuwe leden aan de vereeniging heeft toegebragt, is mij onbekend. Zeker is 't dat ze bij zeer velen een zeer aangenamen indruk heeft achter gelaten."

Uit eene doorgaans wel onderrigte bron vernemen wij, dat de onderhandelingen tusschen den minister van koloniën en den heer F. Gisborne te Londen zijn afgeloopen, en dat dien ten gevolge aan laatstgenoemden waarschijnlijk spoedig koncessie zal worden verleend voor het maken van eene telegrafische verbinding tusschen Batavia en Singapore, waarvoor hij onder zekere voorwaarde jaarlijks ongeveer f 100,000 subsidie van het indische bestuur zal krijgen. Het schijnt hieruit te blijken, dat men eindelijk zoo gelukkig is geweest om een telegraafkabel te kunnen maken, waarvan men reden heeft te gelooven, dat hij eenige jaren tegen den invloed der tropische gewesten bestand is; gelijk men weet heeft men jaren lang hiernaar te vergeefs gezocht. De vorige kabel tusschen Batavia en Singapore, die een paar millioen kostte, heeft slechts *weinige dagen gewerkt.* (*Dagbl. van 's Gravenh.*)

Een paar engelsche luchtreizigers, Glaisher en Coxwel, hebben de hoogste luchtreis gedaan, welke nog bekend is, door 6 *engelsche mijlen* of 2 uren te stijgen, met gevaar voor hun leven. Op 2000 voet ontmoetten de reizigers eene digte hoeveelheid wolken, die tot barstens met water beladen waren. Daar boven kwamen zij in een helderen blaauwen hemel. Dit punt was ongeveer 1¼ mijl hooger en verder waren geen wolken meer zigtbaar. De dampkring deed den ballon, die bij het opgaan slechts ⅔ gevuld was, geheel uitzetten en snel rijzen, zoo dat *de pogingen om een fotografie te nemen mislukten. Op drie* mijlen hoogte liet men een duif uit, doch deze kon niet vliegen en viel als steen naar beneden; met twee anderen ging het eveneens. Op vier mijlen hoogte liet men een vierde duif uit; aan deze gelukte het zich zwevend te houden, doch zij streek weldra op den top van den luchtbal neder, en is denkelijk bij het nederzakken weggevlogen, of verkleumd geraakt en er afgevallen. Er bleven *nog twee duiven over*; doch de een was dood en de andere bijna dood, toen men ze beneden had gebragt. Op vijf mijlen hoogte gevoelde de heer Glaisher teekenen van blindheid en zijne laatste aanteekening op den thermometer was minus 5 of *37* gr. onder het vriespunt. Op 5¼ mijl hoogte zag hij nog genoeg om de gedaante van den heer Coxwell flaauw te onderscheiden, doch hij kon den barometer niet stellen. Eindelijk werd hij geheel bewusteloos, doch zijn reisgezel Coxwell bleef vrij van beneveling en de luchtbol steeg nog ongeveer tien minuten, toen de aneroïde-barometer zes mijlen hoogte teekende. Op dat oogenblik *waren de reizigers in groot gevaar, want toen de heer Coxwell* de klep wilde optrekken om gas uit te laten, waren zijne handen zoo verkleumd, dat hij ter naauwernood de vereischte krachten bezat. Het gelukte hem eindelijk en de reizigers begonnen te dalen, waarna de heer Glaisher weder bijkwam. Gedurende de reis ontmoette men ozone in den dampkring. De heer Glaisher kon geluiden van de aarde vernemen op 1½ *mijl hoogte en de heer Coxwell op 3 mijlen.* Op 5 mijlen hoogte bevatte de dampkring, die na het verlaten der massa wolken steeds drooger werd, geen vochtigheid hoegenaamd, en later duidde een zelfteekenende thermometer minus 20 aan, dat gelijk staat aan 52 gr. onder het vriespunt. Een flesch water, die de heer Coxwell in handen had, bevroor niet zoo lang hij ze schudde, doch bleef, na bevrozen te zijn, nog anderhalf uur zonder te ontdooijen, toen de reizigers weder op den grond waren gekomen. De handen van Coxwell waren zwart geworden en bleven zoo tot dat de reis afgeloopen was.

Benoemingen en besluiten.

RIDDERORDEN. Benoemd tot kommandeur der orde van den Nederlandschen leeuw, de generaal-majoor I. P. Delprat, thans ridder dier orde.

Vergunning verleend aan den heer R. D. Hooglandt, konsul-generaal van Zweden en Noorwegen te Amsterdam, tot het aannemen en dragen der versierselen van ridder der Wasa-orde, hem door Z. M. den koning van Zweden en Noorwegen geschonken; aan M. graaf van Limburg Stirum, kamerheer van Z. M., dienstdoende aan het hof van Z. K. H. prins Frederik der Nederlanden, tot het aannemen der onderscheidingsteekenen van ridder der orde van de Poolster, hem door Z. M. den koning van Zweden en Noorwegen geschonken; en aan den 1en luitenant J. B. H. van Roijen, van den generalen staf, tot het aannemen en dragen van de versierselen van ridder van de 3e klasse der orde van St. Stanislas, hem door Z. M. den keizer aller russen geschonken.

LEGER. Op verzoek pensioen verleend, ten bedrage van f 2400 's jaars, aan den generaal-majoor van het korps ingenieurs, mineurs en sappeurs I. P. Delprat, thans op non-aktiviteit.

Benoemd tot 2en luitenant administrateur van kleeding en wapening bij *het 4e regement infanterie, de sergeant-majoor* I. J. Keyzer, van het 2e regement.

BELASTINGEN. Benoemd tot surnumerair bij het vak der direkte belastingen, in- en uitgaande regten en akcijnsen, de heeren: H. G. Radijs Ellens, te Bierum; A. O. J. Schindler, te Maastricht; G. R. J. de Quay, te Beers; J. H. de Bruyn, te Zwolle; F. W. Thorbecke, te Alkmaar; G. C. Antink, te Nijmegen; H. A. Toe Water, te Rotterdam; F. H. P. Ligtenberg, te 's Gravenhage; J. Sytsma Gz., te Grijpskerk; S. C. M. Knappert, te Vlaardingen.

NOTARISSEN. Benoemd tot notaris binnen het arrondissement Amersfoort, ter standplaats de gemeente Zeijst, mr. H. C. van Diggelen, advokaat en thans notaris te Axel.

INDISCHE DIENST. Benoemd voor de burgerlijke dienst in Nederlandsch-Indië: tot ambtenaar van de 1e klasse, de kandidaat-ambtenaar mr. A. A. Buyskes; tot ambtenaar van de 2e klasse, de kandidaat-ambtenaren dr. J. D. Homan en C. M. F. Stockhausen.

Marine en leger.

* Uit Vlissingen schrijft men ons:

„Gisteren morgen is alhier binnengekomen de schroef-

schooner Frans Naerebout; aan boord daarvan bevond zich de heer J. F. A. Coertzen, schout bij nacht en inspekteur-generaal over het loodswezen, de betonning, bebakening en verlichting.

„De met dit vaartuig gemaakte togt heeft voornamelijk ten doel gehad de kustlichten op de kusten van Engeland en Frankrijk in oogenschouw te nemen, ten einde te zien in hoeverre het gebruik van elektriek vuur ook voor onze kustlichten wenschelijk zou zijn."

— Uit Suriname berigt men van den 20 augustus dat Zr. Ms. schroefstoomschip Apeldoorn den 9en van de reede is gestevend. Na bij fort Amsterdam ten anker te zijn gekomen en den 10en bij Braamspunt met het geschut schijf te hebben geschoten, is het dien avond ten 6 ure naar Nederland vertrokken.

— Den 22en was van Laguayra aangekomen Zr. Ms. schooner Atalante, kommandant de luitenant ter zee 2e klasse G. Bijl de Vroe. (*Utr. courant.*)

— Naar men verneemt is de zeildag van Zr. Ms. transportschip De heldin bepaald op 1 oktober aanstaande, met bestemming naar Oost-Indië.

Gemengde berigten.

Tot nu toe zijn in Engeland reeds zes surrogaten ter vervanging van de katoen, of liever om bij die stof verwerkt te worden, aangeboden. Een daarvan, dat uit Schotland is ontvangen, is te Londen aan een onderzoek onderworpen; eene tweede stof is afkomstig van Liverpool en eene derde uit het graafschap Derby. Uit Australië zijn gunstige berigten omtrent de katoen-kultuur ontvangen. 60 balen zijn van daar verscheept, terwijl te Sydney monsters zijn vertoond, wier kwaliteit zeer fijn moet zijn. — De Union de Charleroi meldt, dat voor eenige dagen door een herder te Dampremy uit een weiland eene zilveren snuifdoos is opgedolven waarop, nadat zij schoon gemaakt was, in ouderwetsche letters de naam Jean Racine stond te lezen. Men houdt het er voor, dat deze doos òf door den grooten treurspeldichter, die Louis XIV en het fransche leger naar Bergen, Charleroi en Namen heeft vergezeld, òf door iemand anders, wien hij haar misschien ten geschenke gaf, op het slagveld is verloren, waar zij onder den hoefslag der paarden spoedig bedolven moest raken. — Onder het aantal zangeressen die in het Carl-theater te Weenen zullen optreden komt ook voor Adelina Patti. — De heer C. Soetens, aan wien door het gemeentebestuur van 's Gravenhage koncessie is verleend tot den aanleg eener railroute (paarden-spoorweg) van 's Gravenhage naar Scheveningen, heeft een prospektus uitgegeven ter uitnoodiging tot deelname in die zaak voor het ontbrekende kapitaal; hij stelt zich het eerste jaar der exploitatie eene winst voor van 12 pct., en betoogt dat de onderneming in elk opzigt de voorkeur verdient boven een stoomspoor. — Van de 25 jongelieden die examen hebben afgelegd om tot de hoogeschool te Utrecht te worden toegelaten, zijn er 10 afgewezen. Voor de hoogeschool te Leiden zijn er van de 11 jongelieden 7 toegelaten. — De Staatscourant van woensdag bevat de lijst van de nommers der loten waarop bij de verloting te Zwolle, ten behoeve der noodlijdenden door den brand te Enschedé, prijzen zijn gevallen, met opgaaf van de nommers der prijsvoorwerpen. — Te Harlingen ziet men van tijd tot tijd partijen boter per stoomboot uit Londen terugkomen, daar zij niet te verkoopen zijn. Het schijnt dat de vroegere gunstig bekende friessche boter wegens hare tegenwoordige slechte bewerking thans op de engelsche markt door andere soorten verdrongen wordt. —Van Goes zijn dezer dagen herwaarts gebragt, om voor het provinciaal geregtshof te regt te staan, vier jongens beschuldigd van door overklimming zich te veld staande vruchten uit een tuin te hebben toegeëigend. De beide meisjes die onlangs zoo moedwillig de kleederen der kermisbezoekers hebben beschadigd zullen zaturdag voor het kantongeregt aldaar verschijnen en alzoo welligt slechts eene zeer geringe policiestraf ontvangen. — De gemeenteraad van Enkhuizen heeft besloten de geneesheeren en geestelijken van alle gezindten als pompers bij de brandspuit te plaatsen. Zij die tegen dezen post opzien, kunnen zich echter voor f 6 vrijkoopen.

Verkoopingen en aanbestedingen.

Ll. woensdag zijn alhier ten verkoop aangeboden de navolgende perceelen en aandeelen, als: I. Een huis en erf, staande op de Rotterdamsche kade, wijk O no. 248. Verkocht voor f 1427. II. Een dito, staande op den Kinderdijk, wijk P no. 191. Verkocht voor f 1800. III. Een veertigste aandeel in het barkschip Walcheren. Verkocht voor f 611. IV. Een vijftigste aandeel in het kofschip De zwaan. Verkocht voor f 300. V. Een vijftigste aandeel in het barkschip Maria. Verkocht voor f 385.

— Op heden had plaats de besteding van de voortzetting der oeververdediging wederzijds de haven van Neuzen door steenbestorting, waarbij G. van de Vrede, te Neuzen, aannemer is geworden voor f 16,492.

Burgerlijke stand.

(Van 6 tot 13 september.)

VLISSINGEN. Gehuwd: W. Kuipers, jm. 26 j. met M. L. Brackx, jd. 20 j. A. Beukert, jm. 40 j. met M. Bardolf, jd. 26 j. A. L. Filius, jm. 23 j. met P. J. J. Adriaanse, jd. 25 j.

Bevallen: C. M. Pieterse, geb. Sap, d. C. Kokelaar, geb. Ewijk, z. A. E. van Ecke, geb. Willemse, d. A. Wilkens, geb. Smit, d.

Overleden: L. Verkam, vrouw van G. Daalhuijzen, 42 j. I. F. de Buck, vrouw van J. Dronkers, 63 j.

GOES. Bevallen: A. Vertregt geb. de Bruijne, z. A. C. de Laat de Kanter geb. Bours, z. (levenl.)

ZIERIKZEE. Bevallen: H. L. Rietdijk geb. Schouten, z. A. Phaff geb. de Vos, d.

Overleden: M. J. de Waard, d. 8 m. J. de Vroome, z. 2 m. J. Schalink, jd. 40 j. (overl. te Delft.) W. Verseput, wed. P. Liek, 75 j. J. de Vlieger Pz., man van C. Braber, 40 j. B. Locker Moolenburgh, man van T. C. Bolle, 43 j. C. Koole, jm. 36 j.

Thermometerstand.

17 sept. 's av. 11 u. 58 gr.
18 „ 's morg. 7 u. 58 „ 's midd. 1 u. 70 „ 's av. 11 u. 58 gr.
19 „ 's morg. 7 u. 56 „ 's midd. 1 u. 69 gr.

Staten generaal.

EERSTE KAMER.

In de zitting, woensdag morgen ten 11 ure gehouden, heeft de voorzitter medegedeeld, dat door de afdeelingen zijn benoemd, tot voorzitters de heeren van Wessem, van Beeck Vollenhoven, van der Oudermeulen en Schimmelpenninck van der Oije, tot onder-voorzitters de heeren van Rhemen van Rhemenshuizen, van Nispen van Pannerden, van Swinderen en de Villers de Pité, en tot leden van de kommissie voor het ontwerp-adres van antwoord op de troonrede de heeren van Wessem, van Nispen van Pannerden, Michiels van Kessenich en van Eysinga.

Het koncept-adres bereids gereed zijnde, wordt ter tafel gebragt en naar de afdeelingen verzonden, en de vergadering geschorscht tot des namiddags ten 3 ure.

In die zitting is bepaald dat de beraadslaging over het ontwerp-adres zal plaats hebben op morgen, des voormiddags ten 11 ure.

Tot leden der huishoudelijke kommissie zijn benoemd de heeren van Nispen van Pannerden en van Beeck Vollenhoven, met 28 en 27 van de 30 stemmen.

Gisteren heeft de kamer zich bezig gehouden met de diskussie over het ontwerp-adres van antwoord op de troonrede.

De beraadslaging had volstrekt geen politiek karakter; behalve een paar punten van ondergeschikt belang, liep zij over de redaktie van het adres.

De algemeene strekking werd al dadelijk zonder beraadslaging goedgekeurd, even als § 1.

Bij § 2 opperde de heer Fransen van de Putte bezwaar tegen de redaktie. Er was in de troonrede gesproken over den moed van het indisch leger bij Borneo betoond, maar niet over moed elders gebleken. Ook het woord belangstelling achtte hij minder gelukkig geplaatst. Hij zou liever lezen: De moeijelijke strijd op Borneo wekt in hooge mate onze belangstelling op; de daar en elders in Indië betoonde dapperheid brengen wij onze hulde. De heer van Wessem, als lid der kommissie zag geen strijd tusschen de troonrede en het adres. Het amendement werd daarop met 26 tegen 4 stemmen verworpen.

Ook ten opzigte van § 4, betrekkelijk West-Indië, opperde de heer Fransen van de Putte bezwaren, wat de redaktie betrof die door den heer van Nispen van Pannerden, namens de kommissie bestreden werden.

Bij § 7 (ontwikkeling van de nijverheid), voerden de heeren Cremers en Michiels van Kessenich, als lid der kommissie, een taalkundigen strijd of men „werd" of „wordt" moest lezen.

Bij § 10 (toestand der financiën) stelde de heer van der Heim van Duivendijke voor de woorden aan het slot weg te laten. Hem was niet uit de troonrede gebleken, dat de kamer nader voorstellen tot schulddelging te wachten had. Welligt was daar gesproken over voortgezette schulddelging met het oog op de laatst aangenomen amortisatie-wet. Deze opvatting werd door de heeren van Swinderen en van Eysinga bestreden. De minister van financiën bevestigde dat de zienswijze van den heer van der Heim van Duivendijke onjuist was, want in de bedoeling der regering lag, dat nieuwe voorstellen tot amortisatie konden worden ingewacht.

Bij § 11, handelende over het belastingstelsel, wees de heer Cremers op de noodzakelijkheid om aan getrouwe ambtenaren de inning der belastingen op te dragen. Hij drong daarop te meer aan, met het oog op het gebeurde te 's Bosch, waar de gewezen ontvanger der domeinen wel te regt had gestaan, maar na vrijspraak niet was ontslagen. Hij vreesde dat die handelwijze van de regering een gevaarlijk antecedent was, wanneer men meende dat een ambtenaar genoeg administratief gestraft werd door verpligting tot teruggave van hetgeen te veel door hem gevorderd was. De heer van Nispen van Pannerden wilde de handeling der regering niet goed- of afkeuren. Hij vroeg of de minister krachtige maatregelen had genomen om het kwaad tegen te gaan dat, naar gezegd wordt, algemeen was. De minister van financiën deed opmerken, dat onder zijn bestuur deze zaak niet van den beginne was behandeld. Na de vrijspraak door het provinciaal geregtshof in Noord-Brabant had hij de schorsing van den betrokken ambtenaar niet langer willen laten duren. Hij zou zoo veel hij kon, ernstige maatregelen nemen om het kwaad tegen te gaan en er bestond geen vrees dat men de zachtmoedigheid, in dezen betoond, als een antecedent zou kunnen beschouwen, want de ambtenaren zouden gewaarschuwd worden voor de gevolgen, zoo dit misbruik zich elders voordeed. Maar juist omdat men meende dat het meer algemeen was, kon hij niet met meer gestrengheid tegen den heer van Hemert handelen.

Na deze korte diskussie werd het ontwerp-adres, waarin alleen het woordje „de" door de kommissie in regel twee § 4 was geschrapt, onveranderd aangenomen.

Het zal aan den koning worden aangeboden door de kommissie van redaktie, aan wier hoofd zich de voorzitter zal stellen, benevens de heeren Quintus en Viruly.

Nadat de kamer in comité-generaal was overgegaan ter behandeling van een punt van huishoudelijken aard, is zij tot nadere bijeenroeping gescheiden.

TWEEDE KAMER.

In de zitting van gisteren heeft de nieuwbenoemde voorzitter mr. G. C. J. van Reenen zijne betrekking aanvaard met de volgende rede:

Mijne heeren!

Wederom wordt mij het eervol voorregt geschonken, om als voorzitter dezer vergadering uwe werkzaamheden en beraadslagingen te leiden.

Met genoegen aanvaard ik eene betrekking waaraan zich voor mij de herinnering hecht aan talrijke blijken van welwillendheid en onderscheiding, vroeger van mijne medeleden ontvangen.

Ik aanvaard haar met het ernstige voornemen om de pligten, aan haar verbonden, naar mijn best vermogen, getrouw te vervullen en met kalmte en strenge onpartijdigheid onze vergaderingen te besturen en de voorschriften van ons reglement van orde te handhaven. Ik ben overtuigd, dat ik daarbij op de ondersteuning en medewerking van u allen mag rekenen, want ik weet, dat ik omringd ben van ambtgenooten, die het zij zij voor het eerst als leden dezer vergadering optreden of reeds vroeger daar eene eervolle plaats hebben bekleed, doordrongen zijn van het gewigt hunner roeping en die, door opregte liefde voor het vaderland geleid, al hunne krachten willen inspannen, om het welzijn van dat vaderland te bevorderen.

Door dat gevoel bestuurd, met dien wensch in het hart en dat doel voor oogen, laat ons, mijne heeren, onze werkzaamheden aanvangen of voortzetten, en moge de onmisbare zegen des Allerhoogsten daarop rusten!

Ik verklaar het voorzitterschap van de tweede kamer der staten generaal te hebben aanvaard.

Een aantal reeds bekende wetten, koninklijke besluiten en verslagen zijn bij de kamer ingekomen, die òf naar de sektiën zijn verzonden òf in handen van kommissiën zijn gesteld. Daaronder merkt men op een afschrift der begrooting voor Neêrlandsch Indië, voor Curaçao, Suriname en de kust van Guinea, waaromtrent besloten wordt: 1. de begrootingen alleen en niet de bijlagen te doen drukken, 2. die stukken voor ieder verkrijgbaar te stellen en ze te geven in handen eener kommissie, bestaande uit de heeren van Bosse, van Nispen van Sevenaer, Mijer, Fransen van de Putte en Dullert.

Tot voorzitters zijn daarna door de afdeelingen benoemd de heeren van Bosse, van Lijnden, Dullert, van Golstein en van Heemstra; tot onder-voorzitters de heeren Hugenholtz, van Heukelom, Fransen van de Putte, Poortman en van Asch van Wijck; tot leden der kommissie van redaktie voor het adres van antwoord op de troonrede de heeren Heemskerk Bz., van der Linden, Dullert, Kerstens en van Heemstra, en tot leden der kommissie voor de verzoekschriften de heeren van Lochem, Heijdenrijck, de Meester, Gulje en Dumbar.

Zaturdag ten 12 ure zal de aanbieding der begrooting voor 1863 plaats hebben.

In deze zitting heeft nog de heer Dullert, namens de kommissie uit de kamer, belast met het instellen van een onderzoek naar den toestand onzer marine, verslag uitgebragt.

De kommissie wenscht de stukken te doen drukken en ronddeelen, omdat naar haar inzien, daarin geene punten voorkomen, die voor openbaarmaking niet geschikt zouden zijn.

Gemeenteraad van Goes.

Zitting van 15 september.

Afwezig de heeren Kakebeeke, buiten de gemeente, en Snaijmans Vader.

De notulen der vorige vergadering zijn gelezen en gearresteerd.

De voorzitter deelt mede dat zijn ingekomen de volgende stukken:

1. Brief van den kommissaris des konings, kennis gevende dat Z. M. de beslissing op de voorgedragen heffing van begraveniaregten heeft verdaagd tot ultimo maart e. k.

2. Brief van de heeren Verhage c. s., verzoekende publiciteit te geven aan de voorgedragene besluiten en verordeningen voor het te heffen sas- en havengeld. Hieraan is door middel der courant voldaan.

3. Verzoeken om remissie van hoofdelijken omslag van Joh. Versee en J. B. Kalschuer, beide met der woon vertrokken, welke worden aangehouden tot den afloop des jaars.

4. Eenige staatsbladen, die gedeponeerd worden.

Burgemeester en wethouders brengen voorts ter tafel een door hen ontworpen kontrakt tot wijziging van dat nopens de gasverlichting, betrekkelijk de bepaling der stichtingsom, en de verlenging der koncessie. Dit zal bij de leden des raads worden rondgezonden.

Zonder eenige diskussie wordt voorts gearresteerd het ontworpen adres aan de tweede kamer der staten generaal, tot verwerping van het wetsontwerp regelende het regtsgebied der regterlijke kollegiën, althans indien daarin de tegenwoordige verdeeling van Zeeland niet behouden worde.

De heer de Knokke van der Meulen bedankt daarop namens de raadsleden, den voorzitter, voor de redaktie van het adres en de juistheid der aangevoerde argumenten.

Daarna is de vergadering gesloten.

BUITENLAND.

Algemeen overzigt.

De toekomst van Italië wordt, te midden van officiële logentaal, steeds duisterder. Overal heerscht onzekerheid en moedeloosheid. De populariteit van Victor Emmanuel vermindert in even groote mate als de haat tegen Napoleon vermeerdert. Wat zal het einde zijn? Mag men verwachten, dat de engelsche regering aan de herhaalde uitingen van den engelschen volksgeest gehoor zal geven en tot allen prijs eene oplossing van Napoleon zal eischen, of zal wederom het woord van Macchiavelli: „L'unione degl' Italiani! voi mi fate ridere!" (de eenheid der italianen! ge doet mij glimlagchen) bewaarheid worden? Zijn wij welligt wederom aan een tijdperk genaderd, waarbij de vergelijking van Guizot, die Italië eene telkens ontluikende bloem noemt, welke ook telkens door eene kille hand aangegrepen, zich weder sluit, zou verwezenlijkt worden? — Zonder een krachtig optreden van Engeland gelooven wij niet dat Italië de dreigende opkomende stormen zal kunnen doorstaan en welligt is reeds spoedig het oogenblik daar, waarop blijken zal wie werkelijk te Aspromonte eene nederlaag heeft geleden, Garibaldi of de italiaansche regering.

Terwijl Napoleon de verwikkelingen in Italië steeds doet voortduren en vermeerderen, schijnt ook de mexikaansche kwestie meer en meer belangrijk te worden. Wij wezen er reeds meermalen op dat de belangrijke versterkingen, naar Mexiko gezonden, met eene erkenning der Zuidelijke Staten in verband staan en dit denkbeeld wordt zekerlijk nog versterkt als wij de beschouwing lezen in het orgaan van lord Palmerston, The morning post, omtrent de amerikaansche kwestie. „Gedurende achttien maanden — zegt dit blad — hebben de Zuidelijke Staten zonder tusschenpozing de regering harer keuze in stand gehouden. Zij hebben gedurende dien tijd met bijna achtereenvolgenden goeden uitslag een oorlog gevoerd die geen voorbeeld kan aanwijzen in de geschiedenis met betrekking tot de sterkte der legers in deze worsteling. Slechts eene bevolking van zes millioen menschen tellende, hebben zij met goed gevolg den inval teruggeslagen van eene natie, welke vijf maal talrijker was. Als dit geene argumenten mogen genoemd worden — aldus eindigt het orgaan van lord Palmerston — die het regt geven aan de konfederatie van het Zuiden om erkend te worden door de onafhankelijke natiën der wereld, dan zijn dit toch zekerlijk argumenten, die de ernstigste aandacht verdienen."

Men ziet derhalve dat ook de engelsche regering langzamerhand tot eene erkenning begint over te hellen, welke echter zekerlijk tot groote verwikkelingen met het Noorden aanleiding zou kunnen geven, daar de noord-amerikanen de Trentkwestie nog niet vergeten hebben en de haat tegen de engelschen door een interventie-voorstel nieuw voedsel zou ontvangen.

De stoomboot Tampico van Mexiko is te St. Nazaire binnengeloopen, zonder echter belangrijke berigten over te brengen; ten minste naar de regerings-depeches te oordeelen. Deze deelen mede dat de krijgsraad te Puebla besloten had om aan den generaal Forey nieuwe vredesvoorstellen te doen, wanneer deze met diplomatieke magt mogt bekleed zijn. Volgens eene mededeeling uit Oribaza aan La patrie waren de laatste brieven uit Frankrijk aldaar op 28 mei ontvangen, terwijl de wegen tusschen deze stad en Vera Cruz ten gevolge van de zware regens en de guerrilla-benden bijna onoverkomelijke hindernissen aanboden.

Nadat de pruissische kamer van afgevaardigden met 278 tegen 68 stemmen het eerste voorstel der budgetskommissie, dat de weigering bevatte van het toestaan der meerdere gelden voor de reorganisatie van het leger, heeft aangenomen, heeft de minister van oorlog, generaal von Roon, in de zitting der budgetskommissie op 17 september toenaderings-voorstellen gedaan. Hij wenschte nader over de voorwaarden te beraadslagen eener overeenstemming bij eene verdaging der kamer, wanneer een nieuw budget zou kunnen worden ontworpen. De latere ophelderingen in de kommissie waren echter van dien aard dat deze als haar gevoelen uitdrukte dat de kamer hare zittingen niet langer behoefde te schorsen.

Vier liberale dagbladen zijn door de regering in beslag genomen, terwijl men van strenge maatregelen spreekt welke eerstdaags door het goevernement zouden in het werk gesteld worden.

The Times deelt mede dat het huwelijk tusschen den prins van Wallis en prinses Alexandrina van Denemarken bepaaldelijk te Brussel is vastgesteld. Het blad voegt er bij dat zelfs prins Albert voor zijn dood nog het verlangen had geuit om dergelijke verbindtenis te zien tot stand komen.

Volgens het Journal de St. Petersbourg zijn de eischen van Omer-pacha aan de montenegrijnen, waarin van militaire wegen en blokhuizen gesproken wordt, in strijd met het verdrag van 1858; het blad drukt den wensch uit dat de groote mogendheden zich tegen dien eisch zullen verzetten, waardoor de regten der montenegrijnen zouden geschonden worden.

Wij deelen onder „mengelingen" eenige bijzonderheden mede omtrent dit belangrijk bergvolk, dat te midden van de groote kwestiën onopgemerkt den doodstrijd strijdt tegen de turksche overheersching.

België.

De bloedige twisten tusschen burgers en militairen hebben in den laatsten tijd zeer de aandacht getrokken der belgische dagbladpers; men leest in L'observateur belge, onder den titel: „Weg met de wapenen op de wandelplaatsen," het volgende:

„Wat zou men wel zeggen van regters of advokaten als zij na hunne gewone bezigheden te hebben volbragt, met toga, baret en bef zich vertoonden op wandelplaatsen, in societeit, schouwburg of bal? Wat zou men wel zeggen als men daar ambtenaren zag met hunne pen en papieren, metselaars met hun troffel, schrijnwerkers met hun schaaf, barbiers met hun scheermes in de hand, oude schoolmeesters met hunne roede enz. Men zou dat zeker vreemd, belagchelijk vinden, men zou zich afvragen cui bono, waartoe dit alles?

„Ten tijde van Molière maakten de geneesheeren nog hunne visites in zwarten tabberd en de apothekers achtten het niet beneden zich om steeds voorzien te zijn (wij moeten het bekennen in een behoorlijken instrumentkoker) van het vredelievend onefferkanon, waarvan men zich bediende tegen alle denkbare ziekten; — de notarissen gingen hunne stukken opmaken in het kostuum dat hun eigen was, — de staats-professoren ontdeden zich zelden van hun toga; en de regters en advokaten zag men eveneens altijd in deze kleeding. Vóór Molière was het nog erger: de militair vertoonde zich overal met zijn kuras, de apotheker met zijn voorschoot, de baljuw met zijn traditionelen pruik; in een woord alle klassen der maatschappij wilden zich gaarne door hunne kleeding en bijzondere kenmerken van elkander onderscheiden. Welnu dit mishagt ons niet op de schilderijen van Teniers en in de stukken van Molière. Het komt ons echter voor dat gelijkheid der kleederen even als die der regten, en vereenvoudiging der gewoonten even als die der wetten voordeelen aanbieden en een vooruitgang bewijzen, die wij tot ons leedwezen nog slechts door het leger miskend zien.

„De militairen zijn de eenige burgers die hardnekkig weigeren zich van de gereedschappen hunner ambtsbetrekking te ontdoen. Zij willen hun bajonet, sabel en degen behouden, *zelfs al hebben zij die volstrekt niet noodig, zelfs als die voor*werpen hun tot moeijelijkheid strekken, en gevaarlijk voor het publiek zijn. Waarom laten zij, na afloop der oefeningen hunne bajonetten en degens niet bij de lansen en kanonnen? Waarom die dingen nutteloos te gebruiken en vooral te misbruiken? Op de straten en in de koffijhuizen zijn de middelen van konversatie, als die een weinig geanimeerd is, tusschen burgers en militairen zeer ongelijk. Als de eerste zich een uitval met den tong veroorloven, beantwoorden de andere dezen door een uitval met den sabel. Dit is noch bijzonder moedig, noch bijzonder logisch, noch bijzonder bewijzend.

„De kwestie van het dragen der wapenen in het burgerlijk leven is ernstiger dan zij schijnt. Zoo lang toch de militairen, groot en klein, gewapend mogen wandelen, zoo lang zij zich op openbare en bijzondere plaatsen, in koffijhuizen en beslotene gezelschappen met wapenen mogen vertoonen, vreezen wij de overheersching der oorlogsmaatschappij over de werkzame maatschappij verlengd en de vermindering der uitgaven en oorlogslasten onbepaald uitgesteld te zullen zien. Derhalve: weg met de wapenen buiten de exercitiën!"

— Terwijl nu de laatste bewegingen tegen de antwerpsche fortifikatiën uitgedoofd zijn en ten gevolge hebben gehad dat men thans met alle kracht aan die versterkingen werkt, *is dezer dagen de heer Proudhon* het mikpunt geworden van allerlei manifestatiën te Ixelles, dagbladartikelen en verdere woelingen wegens een betoog in de Office de publicité. Hij betoogt daarin dat eene vereeniging van België met Frankrijk gewenscht wordt, waarop het nationaal gevoel der belgen zich ten hoogste gekrenkt heeft geacht, en tegen den heer Proudhon in een aantal dagbladen te velde trekt.

— *Te Brussel heeft woensdag het diner plaats gehad, door* de uitgevers der „Misérables" aan Victor Hugo aangeboden. De heeren Pelletan, Louis Blanc, Nefftzer, Texier enz. waren daarbij uit Parijs en Londen overgekomen.

— De graaf van Parijs en de hertog van Chartres zijn op den zelfden dag te Brussel aangekomen, en hebben een bezoek ontvangen van den ordonance-officier van den hertog van Brabant, *die de vorstelijke personen naar het paleis heeft ge*leid. Zij zullen spoedig hunne reis naar Duitschland voortzetten.

Italië.

Eenige officieren van het garibaldiaansch leger — waaronder prins Niscemi, zoon van den prefekt van Bergamo — opgesloten ten getale van dertien in een klein vertrek van drie vierkante ellen op het fort Monte-Ratti, bij Genua, hebben een brief aan den heer Ratazzi geschreven, waarin het volgende voorkomt:

„De ondergeteekenden vragen voor zich zelven aan den minister geene enkele buitengewone gunst, maar zij protesteren uit naam hunner lotgenooten tegen een onwaardige behandeling en buitengewone strengheid, voortvloeijende uit eene redenlooze vrees. De regering, welke ons — die de wapenen hebben opgevat voor de nationale eenheid onder de leus: Italië en Victor Emmanuel — slechter behandelt dan zij dit de ellendigste misdadigers zou durven doen, tracht zich voor de publieke opinie „door officiële leugens" te verontschuldigen.

„Wij verlangen licht, lucht, beweging, ruimte, verlof om ons ten onzen koste het noodige te verschaffen, en aan onze ouders en vrienden te doen weten waar wij zijn en in welken toestand wij ons bevinden. Men vergunne ons dit en houde op te liegen en onze famieljes en het land te misleiden."

— Het voornemen der italiaansche regering om Garibaldi geregtelijk te doen vervolgen, schijnt vooral zijn oorsprong te zijn verschuldigd aan den invloed van den generaal Cialdini, die zelfs uit naam van geheel het leger op eene vervolging heeft aangedrongen. Het blijkt dan ook zoo wel hieruit als uit andere berigten dat de generaal Cialdini eigenlijk als eerste minister is te beschouwen en meer magt heeft dan de heer Ratazzi. Wel zegt dit laatste niet veel, daar ook tevens hieruit blijkt dat de invloed des heeren Ratazzi zoo gering is, dat de eerste ondergeschikte generaal die zich opwerpt, zulke belangrijke regeringsmaatregelen kan uitlokken.

— Volgens de laatste berigten is de toestand van den beroemden gevangene te Varignano gunstiger geworden; er schijnt nog hoop te bestaan om eene afzetting te kunnen voorkomen. De geneesheer Patridge is uit Engeland te Varignano aangekomen.

— Volgens advies van het hof van kassatie te Napels is het wenschelijk in het belang der openbare orde en rust dat de vervolgingen tegen Garibaldi niet in Kalabrië plaats hebben. Aan het hof van kassatie te Milaan is thans opgedragen een hof van assises in een ander gewest aan te wijzen.

— Men verneemt dat de italiaansche regering eene cirkulaire heeft toegezonden aan hare diplomatieke agenten in het buitenland, waarbij verklaard wordt „dat de kracht der regering thans gebleken is uit de onderdrukking der laatste onlusten, maar dat tevens die onlusten het bewijs hebben geleverd dat Rome aan Italië moet gegeven worden, van welk denkbeeld Garibaldi en zijne aanhangers, hoewel op onwettige wijze, de uitdrukking waren." Men herinnert zich dat wij reeds vroeger van een dergelijk stuk spraken, welk gerucht toen onjuist bleek te zijn, zoo dat ook dit berigt nadere bevestiging behoeft. Wel heeft de generaal Durando een dergelijk stuk openbaar gemaakt, doch daaraan is nog geene politieke beteekenis te hechten.

— De verantwoordelijke uitgever van het dagblad Diritto is veroordeeld tot eene boete van 2000 lires en 18 maanden gevangenisstraf, wegens het beleedigen van een vorstelijk persoon en andere staatkundige vergrijpen, alles voortvloeijende uit de opneming van den brief van Garibaldi betrekkelijk het gevecht bij Aspromonte.

MENGELINGEN.

De montenegrijnen.

Vrij algemeen vormt men zich van de montenegrijnen, beschouwd uit het oogpunt hunner maatschappelijke beschaving, geen gunstig denkbeeld. Wanneer men onder anderen de beschrijving leest, door Guillaume Depping in L'illustration, no. 521, van februarij 1853, geplaatst, dan stelt men zich Montenegro voor als een roofnest, bewoond door een woest en wreedaardig bergvolk, dat steeds op gunstige gelegenheden loert, om uit zijne schuilhoeken te voorschijn te treden en geheel wederregtelijk de bewoners der aangrenzende gewesten van have en goed te berooven; als een roofstaat, waar moord en diefstal aan de orde van den dag zijn, en zelfs den krijgsgevangenen, in strijd met alle volkenregt, zonder onderscheid het hoofd voor de voeten wordt gelegd. Neemt de lezer echter het berigt ter hand, dat door zekeren comte de Moynier, die geruimen tijd in den bergstaat schijnt doorgebragt te hebben, aan het zelfde tijdschrift, no. 1701, van augustus 1862, toegezonden is, dan zal hij gedrongen worden een juist tegengesteld en derhalve gunstig oordeel over de montenegrijnen te vellen. Het is niet te loochenen, dat de montenegrijnen vroeger zich aan rooftogten in de naburige gewesten schuldig maakten en zonder mededoogen have en goed en vee van de bewoners buit maakten; maar daartoe werden zij immer door den nood gedrongen, en hunne mindere beschaving zou die misdadige handelingen eenigzins kunnen verschoonen. Nadat echter vorst Daniël door zijne wijze regering onder hen meer maatschappelijke welvaart had doen ontstaan en meer beschaving had weten te verspreiden, verdween al spoedig de woestheid van het volkskarakter om plaats te maken voor de uitmuntende trekken, welke daarin verscholen lagen. De heer de Moynier verklaart *zelfs, dat er gedurende het tijdsverloop van een geheel jaar* geen sprake geweest was van een enkelen moord, noch van eenigen diefstal, of andere grove misdaden.

Verscheidene malen hield het kleine vorstendom met afwisselende kans eene roemrijke worsteling vol tegen het turksche rijk tot handhaving zijner onafhankelijkheid en ter afwering van de afschuwelijke overheersching der muzelmannen. De montenegrijnen, een slavonische volksstam van de grieksche godsdienst, voeren thans weder een roemvollen, maar wanhopigen strijd ter verdediging van hun vaderland, hunne godsdienst en vrijheid, niettegenstaande de geringe getalsterkte hunner levende strijdkrachten.

Montenegro heeft geen eigenlijk staand leger, maar volgt het stelsel van militie of landweer. Dit stelsel van organisatie der strijdkrachten van den staat deed daar te lande zijne gebreken *minder gevoelen*, doordien de montenegrijnen wegens den aard van hun bedrijf en hunne levenswijs al de eigenschappen bezitten van uitmuntende krijgslieden. In tijd van vrede worden evenwel sommige rangen bezoldigd, zoo als de desetcari (korporaals), de stotinari (officiers), de bariaktari (vaandeldragers), de kapetani (kapiteins), de serdari en de voïvode of generaals. Het leger bestaat uit militie, garde, artillerie, twee eskadons kavallerie, een korps gendarmen en de lijfwacht van den vorst, het is in vijf divisiën verdeeld, elk van twee brigaden of vier regementen. De geheele artillerie is over de grenzen verdeeld en op de verschanste punten opgesteld, terwijl het leger te velde slechts twee veldbatterijen bij zich heeft. Het opperbevel van dit leger is toevertrouwd aan den voïvode Mirko Petrovitch Niegos, terwijl vorst Nikolaas de opperbevelhebber is van de geheele gewapende magt van Montenegro, welke bij het begin van den oorlog slechts uit 30,000 man tamelijk wel uitgeruste soldaten bestond.

Met zulk eene geringe magt hebben de montenegrijnen, door grijsaards, kinderen en vrouwen ondersteund en door de natuurlijke sterkte van den bodem van hun bergland geholpen, tot heden toe den oorlog tegen de overmagt van Omer-pacha volgehouden, maar niet dan ten koste van talrijke offers. Geen plekje van den staat, waar de oorlog niet zijne bloedige sporen heeft nagelaten; geen dorpje zoo klein, of de woningen zijn met gewonden en stervenden opgevuld. De hoofdplaats Cetigne, tot waar volgens de laatste berigten de turken zijn doorgedrongen, en welke daarom door hare eigene inwoners aan de vlammen is prijs gegeven, leverde in de laatste dagen van haar bestaan een tooneel op van verschrikking en ellende. Opgepropt vol waren huizen en straten van stervenden en gewonden, welke laatste ten gevolge van het gebrek aan de noodige hulpmiddelen ter genezing, zelfs van linnen tot verbinden, een wissen dood te gemoet gingen. De genoemde berigtgever, die de hoog gestegen ellende met eigen oogen heeft aanschouwd, doet dan ook een beroep op de menschlievendheid zijner landgenooten en noodigt vooral de fransche dames uit tot het zenden van linnen naar het tooneel van den oorlog. Ook heeft het dagblad van St. Petersburg *reeds eene inschrijving geopend voor de hulpbehoevenden.* Bij gemis van toereikende vervoermiddelen moeten de gewonden door hunne makkers naar de verpleegplaatsen gedragen worden, en overal ziet men vrouwen, kinderen en grijsaards de hulpvaardige hand bieden. En toch bij het wegsterven van duizenden der hunnen, ontsnapt den montenegrijnen geen enkele jammerkreet; zij beweenen slechts den lafhartige, die niet even als zij goed en bloed veil heeft voor zijn land, of vlugten gaat voor den gehaten vijand. Hoe treurig ook de toestand moge zijn van het leger te velde, dat zelfs van den noodigen leeftogt is verstoken, met onbezweken moed torscht dit handvol dapperen den druk der ellenden, hoopvol uitziende naar eene gelukkige wending der krijgsgebeurtenissen, vast besloten den turken slechts met bloed gedrenkte bergen in handen te laten.

Toch schijnt het, dat den montenegrijnen weinig sympathie ten deel valt van de vrije volkeren van Europa, hunne medechristenen. Europa schijnt te zeer zijn blik gevestigd te hebben op de gebeurtenissen in de nieuwe wereld, op de romeinsche kwestie, op den voortgang der revolutionnaire woelingen en staatkundige beroeringen in zijne groote staten, om zich het lot te kunnen aantrekken van een klein en rampzalig volk

dat om zijn volhardende moed en onbedwingbare dapperheid met regt aller belangstelling verdient, aller medegevoel moet opwekken, en waardig is door eene krachtige interventie ondersteund te worden tegen den vijand der christenheid. Zonder die tusschenkomst zullen de montenegrijnen trots hunne heldhaftige verdediging ten laatste moeten zwichten; de strijdkrachten en hulpmiddelen der wederzijdsche partijen staan in te ongelijke verhouding, om op een voor de montenegrijnen voordeeligen afloop des tegenwoordigen oorlogs te mogen rekenen, wanneer niet spoedig eene magtige hand de partijen scheidt.

HANDELSBERIGTEN.

Graanmarkten enz.

AMSTERDAM 19 september. Tarwe en gerst lager. Raapolie op zes weken f 49¼. Lijnolie op zes weken f 45¾.

DORDRECHT 18 september. Tarwe, erwten en boonen waren heden 20 cent en haver 10 cent lager; rogge bleef prijshoudend; gerst was 20 en zomergerst 10 cent hooger.

OOSTBURG 17 september. De aanvoer was heden weder zeer klein en de vraag flaauw, waardoor nagenoeg alle artikelen lager moesten worden afgegeven.

Van jarige tarwe zijn enkele monsters verkocht f 11,50, en f 11, terwijl voor nieuwe van f 9 tot f 10 werd bedongen. Rogge f 6,50 a f 7,10. Jarige gerst f 6, f 6,25. Nieuwe f 5, f 5,50, f 6. Zomer dito f 5 a f 5,25. Haver f 2,75, f 3, f 3,25, enkele f 3,50. Paardenboonen, de jarige f 7,25, nieuwe f 6 a f 6,25. Groene erwten f 7,50 a f 8. Graauwe f 8,50. Zaden niet aan.

MIDDELBURG 18 september. De aanvoer uit onze naburige eilanden blijft bij voortduring nog klein. Zeeuwsche tarwe was er heden zeer weinig aan, doch uit Walcheren was er, vooral van tarwe en erwten, meer dan voorgaande week ter markt. Slechts voor een enkel partijtje zaaitarwe werd vorige prijs betaald, doch voor de overige was bijna geen vraag dan tot lagere prijzen, waartoe houders nog moeijelijk konden besluiten.

Puike jarige zeeuwsche tarwe f 12, gewone f 11,75 a f 11,50. Nieuwe zeeuwsche dito f 10,50 a f 9,50 naar deugd. Tweejarige walchersche dito werd op f 10,75 gehouden. Puike jarige dito f 12,50 a f 12, mindere naar rato. Puike nieuwe dito voor de zaai f 11,75, gewone f 11 a f 10 naar kwaliteit. Jarige zeeuwsche rogge f 8; puike nieuwe dito voor de zaai niet gevraagd, en voor de bakrogge bestond bijna geen vraag; men bood hoogstens f 7 a f 7,10, doch einde beurs was die nog onverkocht. Nieuwe wintergerst weinig aan, puike f 5,50, voorts f 5,30 a f 5. Nieuwe zomergerst zeer weinig ter veil; de beste bragt f 5,40 op, gewone f 5,30 a f 5,20 naar deugd. Nieuwe walchersche witteboonen, waarvan eenige partijtjes ter veil, werden aan f 12 gekocht; puike jarige werden voor f 12 verlaten. Dito bruineboonen f 13, f 13,15 enkele is nog f 13,25 en f 13,50 betaald. Dito groene erwten veel gevraagd, men kocht de beste aan f 8 en f 8,25 op de kook, per mud; mindere soorten bleven onverkocht. Dito paardenboonen zeer weinig ter veil, aan f 7 en f 6,50 de mud waren grage koopers. Zeeuwsche erwten noch paardenboonen waren er ter veil. Koolzaad zeer weinig getoond, puike bragt willig f 15 en einde beurs f 15,25 op.

Raapolie f 48,50, patentolie f 50,50, lijnolie f 49,—, per vat op 6 weken, op kontant f 1 lager. Lijnkoeken f 12 per 104 stuks. Raapkoeken f — per 1040 stuks.

GEMIDDELDE MARKTPRIJZEN.

	per ned. mud.		per ned. mud.
Tarwe oude	f 11,75 à f 12,50	Witte erwten .	f —,— à f —,—
Dito nieuwe	- 10,— „ - 11,75	Gr. erwten .	- 7,75 „ - 8,25.
Rogge oude	- 7,10 „ - 8,—	Graauwe dito	- —,— „ - —,—
Gerst wint. .	- 5,— „ - 5,50	Kool en raapz.	- 14,— „ - 15,—
Dito zom. .	- 5,— „ - 5,40	Dito zomer .	- —,— „ - —,—
Haver . . .	- 3,— „ - 3,50	Aardappelen.	- 1,75 „ - 2,—
Witteboonen	- —,— „ - 12,—		per ned. pond.
Bruineboon.	- 13,— „ - 13,50	Versche boter	f 1,— à f 1,04
Paardenboon.	- 6,50 „ - 7,—		

Middelprijzen van bakbare tarwe f 12,— en rogge f 7,25.

Prijzen van effekten.

Amsterdam 19 september.

Nederland.	Certifik. Werkelijke schuld	2½	pct.	64¼
	dito Nationale dito	3	„	—
	dito dito dito	4	„	99⅞
	Aand. Handelmaatschappij	4½	„	138⅝
Rusland.	Oblig. 1798/1816	5	„	101¼
	Certifik. Hope & co.	4	„	74½
	dito dito 1855, 6de serie	5	„	90⅞
	dito	6	„	53½
	Aand. spoorweg			193½
	Leening 1860	4½	„	90
Polen.	Schatkistobligatien	4	„	79½
Spanje.	Obligatien	3	„	44½
	dito binnenlandsch	3	„	48⅝
	Certifik. coupons bewijzen			—
	Krediet instelling			—
Oostenrijk.	Obligatien Weener metalliek	5	„	52⅝
	dito amsterdamsche	5	„	74¼
	dito nationale	5	„	61¼
	dito 1847/1852	2½	„	—
	Bank aktien	3	„	—
Belgie.	Certifikaten bij Rothschild	2½	„	55
Portugal.	Obligatien	3	„	45⅝
	dito nieuwe	3	„	45½
Grenada.	dito			—
Venezuela.	dito	2½	„	26⅝
Illinois.	dito	7	„	78⅞
Mexiko.	dito	3	„	32¼

Londen 18 sept. ten 12 ure. Consols 93⅝.
Weenen 18 sept. (slotprijzen) Metalliek 5 pct. 71,30.
Parijs 18 sept. (slotpr.) 4½ pct. compt. 96,50 3 pct. 68,95.

ZEETIJDINGEN.

Sedert 16 dezer zijn uit zee gekomen, bestemd naar Antwerpen: *G. H. Brockelmann*, gez. Niemann, Archangel; *Wodan*, gez. Meinders, Memel; *Emilie*, gez. Rosenbergen, Tehmern. Naar Brussel bestemd: *Maria*, gez. Thelken, Schulpersiel. Te Zierikzee opgevaren: *Marg. Jane*, gez. Spahtiely, van Liverpool.

Van Antwerpen naar zee gezeild: *de 2 Kornelissen*, gez. Potjen, Montevideo en Buenos-Ayres, en van Gent: *Fünf Gebrüder*, gez. Areis, Dublin.

* In de haven te Vlissingen is binnengekomen de nederlandsche kof *Martha*, gez. S. Postuma, gekomen van Antwerpen en bestemd naar Petersburg, met de lading champanje wijn, die te Vlissingen ligt opgeslagen en gelost is, uit het onlangs met zware averij daar binnengekomen fransche brikschip *Diniatté*, gez. Loiret.

— Den 17 dezer is te Veere binnengekomen de engelsche brik *Ann*, gez. J. Juffels, van Newcastle met kolen naar Middelburg bestemd.

ADVERTENTIEN.

Heden ontsliep, tot onze droefheid, onze veel geliefde Moeder en Grootmoeder SUZANNA OREEL, Wed. JAN DE BRUYNE, in den gezegenden ouderdom van bijna 83 jaren.

O. L. Vrouwepolder, bij Veere, den 18 September 1862.

Uit naam der Kinderen en Kleinkinderen, WM. DE BRUYNE Jz.

Gevoelig voor de bewijzen van deelneming bij het overlijden van hunnen Broeder en Behuwdbroeder, betuigen de ondergeteekenden hunnen opregten dank.

A. MAGIELSE.
J. M. MAGIELSE, PRIESTER.
M. J. PRIESTER.

De COMMISSIE VAN ADMINISTRATIE over de **Gevangenissen** te **Middelburg** zal, op Woensdag den 24 September 1862, ten 10 ure precies, in hare gewone Vergaderkamer, onder nadere goedkeuring, openlijk aanbesteden, **de levering van onderscheidene Artikelen**, bestaande in: Rogge- en Tarwebrood, Aardappelen, Rund- en Kalfsvleesch, Rundvet, Boter, Schenkelvleesch, Gort, Rijst, Gele en Groene Erwten, Groenten, Zout, Peper, Azijn, Raap- en Patent-Olie, Kaarsen, Witte en Groene Zeep, Kunstasch, Koffij, Cichorei, Thee, Zoete en Karnemelk, Wijn, Bier, Eijeren, Tarwebloem, Witte en Bruine Suiker, gedroogde Pruimen, Siroop, Pekelharing, Stroo, Steenkolen, Lange en Baggerturf, Hout, Schrobbers, Bezems, Boenders, Zand en Brusselsche Aarde, benoodigd voor het onderhoud der gezonde en zieke Gevangenen, gedurende het jaar 1863, in het Burgerlijk en Militair Huis van Verzekering aldaar; liggende de conditien in dat Gesticht voor een iegelijk ter lezing.

De Commisse van Administratie voornoemd,
M. VERBRUGGE, L. Pr.
WAGNER, Secretaris.

Een aantal NEDERLANDSCHE, BELGIESCHE en FRANSCHE **DAGBLADEN** zijn met primo October aanstaande, tegen verminderden abonnementsprijs, aan het Bureau der Middelburgsche Courant verkrijgbaar. De nederlandsche kunnen weinige uren na de ontvangst, de buitenlandsche den volgenden dag worden afgeleverd.

UIT DE HAND TE KOOP **twee WONINGEN** met ongeveer **twintig Roeden GROND**, aan den Singel buiten de Sint Geertruidspoort, wijk V no. 26 en 27. Adres bij den Notaris D. VERHULST.

GYMNASTIE.

Het BESTUUR der GYMNASTIESCHOOL te Middelburg berigt, dat met de maand October aanstaande de **Danslessen** voor de Leerlingen een aanvang zullen nemen. — Inlichtingen zijn te bekomen aan het lokaal der Inrigting, Giststraat F no. 174.

Aan de Oesterputten van AUG. VAN IMSCHOOT & COMP. te **Vlissingen** zijn te bekomen, puike

ENGELSCHE WHITSTABLE NATIVE OESTERS,

voor de navolgende prijzen:

f 2,00 per honderd stuks de groote } aan den Put
„ 1,60 „ „ „ „ kleine } genomen.

Fust en te huis bezorgen wordt daarenboven berekend.

STEENKOLEN.

IN LOSSING **RUHR SMEE- en KAGCHELKOLEN**, voor rekening van
GEBROEDERS BOUDEWIJNSE.

IN LOSSING **puike RUHR KAGCHELKOLEN**, voor A. MINDERHOUT Iz., Krommeweele.

Extra beste **Tholsche AARDAPPELEN**, van de fijnste kwaliteit, alsmede beste zoogenaamde **Jammen, Dito Roode**, puik best, benevens nog verschillende andere soorten van Aardappelen: **Bruine** en **Witte BOONEN** en puike **KOOK-ERWTEN**, per Mud, halve Mud en Vijfkop, alles tegen een civielen prijs, bij
J. FLIPSE, Zusterstraat.

Bij DE GEBROEDERS ABRAHAMS te Middelburg wordt uitgegeven:

ALBUM

VAN

BUITENLANDSCHE LETTERVRUCHTEN.

Het 3de deel van den jaargang 1862, zijnde de afleveringen van julij, augustus en september, bevat de volgende stukken:

Mexiko. — De afstanden in het heelal en de nevelvlekken. (J. H. Mädler, in Westermann's Monats-Hefte). — Japan, zijn inwendige toestand en zijne betrekkingen tot de westersche mogendheden. — De katoenkrisis. — De deensche en zweedsche zeemagt. (Unsere Tage). — Lavater en de gelaatkunde. (Chambers's Journal). — Het eiland Mauritius. — Staaltjes van den „Goeden Ouden Tijd" in Duitschland. — De gepantserde schepen. — De telegraaf van den Atlantischen naar den Stillen Oceaan. — Auguste Billault, minister van binnenlandsche zaken in Frankrijk. (Unsere Tage).

Prijs per jaargang (naar verkiezing in 4 driemaandelijksche deelen of in 12 maandelijksche afleveringen) f 6.—

STOOMBOOTDIENST
TUSSCHEN MIDDELBURG EN ROTTERDAM.
Uren van vertrek in September.

VAN MIDDELBURG:				VAN ROTTERDAM:			
Zaturdag	20	's morg.	9 ure.	Zaturdag	20	's morg.	6 ure.
Zondag	21	„	10	Zondag	21	„	6
Maandag	22	„	11	Maandag	22	„	6
Dingsdag	23	„	11,30	Dingsdag	23	„	7
Donderdag	25	's midd.	12	Woensdag	24	„	8,30
Vrijdag	26	's morg.	6	Vrijdag	26	„	8,30
Zaturdag	27	„	6	Zaturdag	27	„	10,30
Zondag	28	„	6	Zondag	28	„	10,30
Maandag	29	„	6	Maandag	29	„	10,30
Dingsdag	30	„	6	Dingsdag	30	„	10,30

BERIGT BETREFFENDE DEN UITVERKOOP!

VAN

LINNEN, TAFELGOED, SERVETTEN, HANDDOEKEN, ZAKDOEKEN, MADAPOLAMS, SHORTINGS, GRASLINNEN, FLANELLEN, OOGJESGOED, OVERHEMDEN ENZ. ENZ.

De UITVERKOOP zal nog eenen korten tijd, om de Ingaande Regten en Vrachtkosten naar Duitschland te sparen, voortgezet worden.

HET MAGAZIJN ZAL VAN DES MORGENS ACHT TOT DES AVONDS ZEVEN URE GEOPEND ZIJN.

GROOTE UITVERKOOP!

VAN

300 STUKS ECHTE AMERIKAANSCHE ONBREEKBARE CRINOLINES,

voorzien met gepatenteerde KIELSCHUIVEN, van af 75 cents tot met 30 ressorts voor f 5.—

Allen voorzien van TOURNURES en verschillende kleuren, als:

GRIJS, WIT EN ROOD.

GEBROEDERS HIRSCHFELD, uit Berlijn.

Verkooplokaal bij ERVEN BEUN, in de Stad Hulst alhier.

SNELPERSDRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.